

Seutuselvitys lupaa yhdeksän hyvää ja kymmenen kaunista. Kokemus kuntaliitoksista niin kotimaassa kuin ulkomailla osoittaa, että se on silkkaa toiveajattelua.

Iso kunta ei palvele ketään

VIERAILIJA

Lassi Kaleva

Kirjoittaja on tampere-
lainen perussuomalais-
ten valtuutettu ja yrittäjä

Kahdeksan pirkanmaalaisen kunnan pakkonaittaminen selvitysmies **Rauno Saaren** ehdotusten mukaan on saamassa aikalisän. Syynä on valtakunnallinen sote-uudistus.

Paras ratkaisu kuitenkin olisi seutuselvityksen siirtäminen suoraan unholaan. Aivan samoin kuin aikoinaan vaikutusvaltaisesti kannatettu Kaupin metsään suunniteltu ydinvoimala tai hanke kaupungin raatihuoneen jyräämiseksi maan tasalle.

Saari päätyi seutuselvityksessään *Elinvoimainen Tampereen kaupunkiseutu* suosittamaan ensisijaisesti yksi kunta -mallia. Se tarkoittaa käytännössä (pakko)liitosta Tampereen, Oriveden, Ylöjärven, Kangasalan, Nokian, Pirkkalan, Lempeälän ja Vesilahden kesken.

Toissijaisesti selvitysmies suosittaa alueellemme seutukaupunki- ja palvelukuntamallia, jossa on kaksiportainen hallinto ja jossa seutukunta ottaa huolehtiakseen tärkeimmät nykyisin itsenäisten kuntien hoitamat tehtävät.

SEUTUSELVITYS LUPAA yhdeksän hyvää ja kymmenen kaunista. Kokemus kuntaliitoksista niin kotimaassa kuin ulkomailla osoittaa, että se on silkkaa toiveajattelua. Kunnallisalan kehittämisiä enustaa, että riitely vie helposti ensimmäiset 5–50 vuotta.

Saaren vaihtoehtoja on turha puolustella säästöillä.

Jo yksistään viiden vuoden irtisanomissuoja estää hallinnon rakenteiden tehokkaan kehittämisen, sanoo Tampereen yliopiston Johtamiskorkeakoulun tutkija **Jenni Airaksinen**. Asiat vain jämähtävät ja betonoituvat paikoilleen, vaikka halua ja kykyä muutokseen saattaisi alussa ollakin.

On totta, että hiljattaisessa Taloustutkimuksen kyselytutkimuksessa ylivoimainen enemmistö eli 71 prosenttia kansalaisista lakkauttaisi irtisanomissuojan.

Yhtä varmasti totta on sekin, että ilman viiden vuoden irtisanomissuojaa Suomessa ei olisi toteutunut yksikään kuntaliitos.

ON YMMÄRRETTÄVÄÄ, että Tampereen valtakoliotiota harmittaa suunnattomasti maksukykyisten omakotiasumista kannattavien lapsiperheiden tai vaikkapa kasvuyritysten valuminen ympäristökuntiin. Olisikin paikallaan katsoa peiliin ja aloittaa itsetutkiskelu siitä, mikä meni pieleen.

Syytä muiden kuntien suosioon ei pidä hakea muualta kuin omasta toiminnasta, jos pientalojen tonttitarjonta on vähäistä, eikä yritys-

JOS ympäristökunnat haluavat kansallispuistoksi, niin liittyminen Tampereeseen saattaa kantaa hedelmää. Tampereelta on kuulunut jo ehdotuksia Teiskon kansallispuistohankkeen edistämiseksi.

Tampereen Keskustorilta on hankala ymmärtää teiskolaisten tarvetta katuvaloihin.

Lähidemokratia ei toimi silloin, kun siitä tulee kaukodemokratiaa.

ten tonttiedusteluihin edes vastata. Ei, vaikka haluaisikin ympäristökunnista maksajia tunnelille ja muille korkealentoisille ökyinvestoinneille.

TAMPEREEN YLIOPISTON johtamiskorkeakoulun kunnallistieteen professorin **Arto Haverin** mukaan on unohtunut se, miksi kunnat ovat olemassa. Alueiden erilaisuuden vuoksi kuntia tarvitaan ottamaan huomioon paikalliset olosuhteet ja toteuttamaan paikalliset pyrkimykset (*Kuntalehti* 2/2014).

Lähidemokratia ei toimi silloin, kun siitä tulee kaukodemokratiaa. Päätöksentekijöiden tulee todella

olla läheltä, omasta kunnasta.

Tampereen Keskustorilta on hankala nähdä tai ymmärtää teiskolaisten tarvetta katuvalaistukseen, tai Oriveden reilun sadan oppilaan lukion merkitystä syrjäkyläen nuorisolle tai Ylöjärven/Kurun perukoiden maankäyttötarpeita.

Otetaan esimerkki Keski-Suomesta. Äänekosken kupeessa sijaitsevalle Sumiaiselle luvattiin, että vuonna 2007 toteutetun kuntaliitoksen myötä mikään ei muutu. Yksi toisensa jälkeen palveluita kuitenkin on karsittu. Viimeiseksi lopuivat lääkäripalvelut tänä vuonna.

Kun kunta autioituu, niin oman tönön hinta ei kasvukeskuksessa

TAUSTA

Tampereen seutuselvitys

- Selvitysmies Rauno Saari selvitti kaupunkiseudun kahdeksan kunnan yhteisestä toimeksiantosta seudun tulevaisuuden vaihtoehtoja. Työ valmistui tämän vuoden tammikuussa. Kärkeen nousivat yhden kunnan malli ja Eurooppalainen kaupunki -malli.
- Hallituksen esitys sote-uudistuksesta, eli sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen viidellä erityisvastuualueella muutti suunnitelmia niin, että seutuselvitykselle on nyt otettu aikalisä.
- Sote-uudistuksen vaikutuksia kuntarakenneuudistukseen ei kyetä arvioimaan, ennen kuin sote-uudistuksesta saadaan tarkempi esitys.

KESKUSTELE AIHEESTA

Tehtiinkö seutuselvityksessä turhaa työtä?

Kirjoita aiheesta

nakokolma@aamulehti.fi

Kommentoi osoitteessa

www.aamulehti.fi

riitä edes uuden asunnon käsiraahaan.

Selvitysmies Saaren ehdottaman yhdistymisen jälkeen rakentamisesta keskusten ulkopuolelle saattaa olla turha haaveilla – edes omalle maalleen. Asioista kun päätetään keskitetysti.

Jos haluaa kansallispuistoksi, niin liittyminen Tampereeseen saattaa kantaa hedelmää. Tampereelta on kuulunut jo vakavia ehdotuksia Teiskon kansallispuistohankkeen edistämiseksi.

TALOUSTIETEEN PROFESSORI Matti Virénin mukaan likipitään kaikkien maailmalla tehtyjen tutkimusten mukaan pienet kunnat ovat tehokkaampia kuin suuret.

Liian suuri kuntakoko ei ole ympäristökuntien eikä edes Tampereen etu. Ellei tavoitteena sitten ole kalliiksi tuleva jähmettävä byrokratia ja päätöksentekoa hidastavat hierarkiat.

Pirkkalan pormestari **Helena Rissanen** kyseenalaisti 19.3. yleisötilaisuudessa Nokian lukiolla Saaren selvitystyön, koska se lähete liikkeelle rakenteiden muuttamisesta.

Eikö olisikin hyödyllisempää ensin selvittää mitä elinvoimaisuus ja sen lisääminen kunnissa tarkoittaa? Ja vasta sitten edetä tarvittavaan suuntaan.

Rauno Saaren seutuselvitys joutaa romukoppaan. Pirkanmaan seutukunnan elinvoimaisuuden tae ovat nykyiset itsenäiset kunnat ja vankka kunnallinen identiteetti. Unohtamatta lisääntyvää vapaaehtoista seudullista yhteistyötä.